

Quæstionum, Et Resolutionum Legalium Libri Duo

Quorum Prior in duas Partes divisus, continet Resolutiones Beneficiales, Canonicas Et Regulares: Secundus Controversias Civiles determinat

Quæstionum, Et Resolutionum Legalium Libri Duo - Quorum Prior in duas Partes divisus, continet Resolutiones Beneficiales, Canonicas Et Regulares: Secundus Controversias Civiles determinat

Tonduti, Pierre François de

Lugduni, M.DC.LXXXIX.

Cap. CXLIII. Monasterio ex persona Monachi legitimam, cui renunciatum non est, deberi; eique competere jus querelandi testamentum in locis ubi Monasteria sunt capacia successionis. ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98388](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98388)

46 Petri Francisci de Tonduti Sanlegerii,

liber. & posth. Rota in Salsinaten. fendi, 22. Julii 1645. coram Reverendiss. D. meo Decano, & demonstrat renunciationem non emanasse contemplatione solius agnationis: Aym. cons. 288. num. 3. Ludovic. Bell. cons. 118. num. 7. Monter. decisi. Aragon. 10. num. 34. Rot. decisi. 225. sub n. 3. part. 5. recent. & in Avemionen. Fideicom. 30. Aprilis 1646. §. 1. vers. cum ex his, coram R. P. D. meo Verospio, 22. Aprilis 1652. §. in contrarium, & §. seg. coram R. P. D. meo Cello, & renunciantem favere voluisse renunciantii heredibus, nedum ex testamento, sed etiam ab intestato, ut in puncto ita distinguendo, & respondendo contrariis, declarat Molina de rit. nupr. quest. 85. n. 60. & segg. Anton. Faber in Cod. lib. 2. tit. 3. de finit. 2. post princ. vers. sed si ut plerumque, ubi ait quod isto casu nullus presumptioni locus relinquitur, nec proinde dubitationi, quin etiam pro extraneis heredibus renunciantius stipulatus fuerit: Rovit. cons. 44. num. 8. lib. 1. Rot. in Romana Successionis de Comitibus, 23. Junii 1642. §. nec refragatur, & §. segg. per tot. coram Reverend. D. meo Decano, ubi recedendo à precedenti Decisione edita de mense Januarii, allegata in objecto, distinctio hæc solidissimè confirmatur, omnibusque contrariis singulariter responderetur, & hanc ultimam Decisionem, recedendo à Decisionibus Merl. ex adv. allegat. sequuta fuit Rota in Maceraten. pecuniaria, 20. Junii 1644. coram Eminentiss. D. Card. Ottobono, in Romana Fideicommiss. de Cosciaris, 16. Martii 1648. §. quia, in fine, coram Eminentiss. D. Card. Corrado.

28 Facilius accedente primò, quod etsi in procemio renunciationis enunciata fuerit ratio conservandi bona in familia, infra tamen in parte dispositiva, quæ potius attendenda est, ibi: & prædicta, & infra dicenda quæcumque, ea facere declaravit dicta Soror Maria Lucretia erga dictos ejus Fratres, & heredes, &c. affectur solum ratio dotis, & annuæ præstationis à Fratribus promissæ: quod in puncto ponderat Molin. de rit. nupr. quest. 92. n. 49. & 50. alique relati à Moder. Neapolit. de renunciat. c. 19. n. 48. & in fortioribus terminis Rot. in d. Romana Successionis de Comitibus §. Conjectura, coram Reverend. D. meo Decano: & in dicta Maceraten. Pecuniaria, §. ulterius, coram Eminentiss. Ottobono, dixit quod ubi plures causæ renunciationis fuerunt expresse, eaque facta fuit ingressuro Religionem, ingressus fuit causa finalis; agnatio verò impulsiva, defectaque agnatione durat adhuc renunciatio: quod in similibus terminis rationis conservandi agnationem emissæ in procemio instrumenti, decisum fuit etiam in Romana Censu, 12. Junii 1651. §. non obstat donationis procemium, coram D. Card. Ottobono, ponderando præsertim, quod in ipso procemio non fuit contemplata absolute conservatio in familia, sed solum quod fratres possint conservare familiam, & sic facis est, id effectum habuisse in persona fratrum: ut in puncto advertit Rot. decisi. 561. n. 70. part. 4. tom. 3. recent.

29 Secundò, quod fuit renunciatum explicitè hereditatibus etiam Fratrum, ibi: tam dd. ejus Parentum, & Fratrum, &c. sive ex Testamento, sive ab Intestato, &c. & sic vocatio heredum restringi non potest ad heredes ex testamento, juxta decisiones §. 43. part. 5. recent. & in Romana Renunciationis de Perottis, impress. apud Moder. de Jur. Abbatiss. dec. 6. ex adverso allegatas, in quibus talis expressio non aderat, nec pariter aderat verbum quibuscumque, ut advertit Rot. in sæpe citata Romana Successionis de Comitibus, §. neque applicantur, idemque responderetur

ad dictam decisionem in Maceraten. Pecuniaria, in ea parte, qua solis heredibus ex testamento renunciationem suffragari firmatur: nam ibi renunciatio concepta erat solum pro heredibus, & successoribus sine aliquo signo universalis, vel mentione successionis ab intestato, quæ mentio fortissimè operatur extraneorum inclusionem ab intestato, cum directæ sit etiam ad successionem Fratrum paulò ante nominatorum, de quorum hereditate hodie agitur.

Quatenus verò replicatur, heredum appellatione venire tantum heredes sanguinis, eadem Decisione Maceraten. Pecuniaria, §. neque obstat, bene respondet, id non procedere in materia de sui natura ad heredes transitoria, eoque minus quando stipulatum fuit pro heredibus quibuscumque, addita que clausula ad habendum, ac per verba donationem inter vivos importantia renunciatum fuit etiam hereditatibus renunciantiorum, sive ex testamento, sive ab intestato, additis ultro dictionibus omne tempus successionis deferendæ completionibus, ibi, Quandocumque, &c.

Et ita Decisum utraque Parte informante.

CAPVT CXLIII.

Monasterio ex persona monachi legitimam, cui renunciatum non est, deberi, eique competere jus querelandi testamentum in locis, ubi monasteria sunt capacia successionis. Quod etiam in Equitibus Hierosolymitanis obtinet, qui non verè Religiosi. Moniales, quæ renunciant, salva legali eschenta, non succedunt, stantibus masculis: immò & stantibus filiabus, fororibus ipsius monialis: sed nullis existentibus liberis, monasterium succedit vigore illius clausulæ, ad exclusionem heredum extraneorum, vel collateralium, nullo per parentes condito testamento.

S V M M A R I U M.

- 1 Monasterio debetur legitima ex persona monachi super bonis parentum: & nam. 5.
- 2 Religiosi retinent jura suata etiam post professionem, & monasterium habetur loco liberorum ipsius monachi.
- 3 Filius per professionem eximitur à potestate patris in damno, non autem dum agitur de utilitate monasterii.
- 4 Filius religiosus præteritus, rumpit testamentum.
- 5 Equites Hierosolymitani sunt verè religiosi, & ipsi, seu pro eis Ordo habet jus petendi legitimam in bonis parentum defunctorum.
- 6 Religiosi faciunt partem in calculo legitimæ: & quia si agatur de monasterio bonorum incapacium, num. 8.
- 7 Filia renuncians facit numerum, & partem in supputatione legitimæ.
- 8 Reservatio legalis eschenta, aperit filie renunciantis viam ad successionem ab intestato.

11 Reman

Quæst. & Res benef. Pars III. Cap. CXLIII. 47

- 11 *Renunciatio facta, reservata legali escheuta, non admittit filiam quando extant fratres.*
- 12 *Renunciatio monialis etiam censetur facta favore sororum, etiamsi reservata sit legalis escheuta.*
- 13 *Explicatur Expilly arresto 14. num. 9.*
- 14 *Clausula reservationis legalis escheuta, locum habet favore monialis, quando parentes moriuntur ab intestato, nullis relictis liberis, masculis, vel feminis.*
- 15 *Monialis renuncians, reservata legali escheuta, excludit ab intestato collaterales.*

Continuando materiam successionis & renunciationis Monialium, & aliarum personarum, ad professionem religiosam aspirantium, duæ resolvendæ sunt practicabiles questiones. Prima est quando puella renunciavit iuribus paternis, non tamen maternis, utrum mortua matre debeatur legitima monasterio, aut illis quibus jura monialis, seu monasterii cessa fuere. Idem de masculis qui non renunciarunt, statuendum est; cum eadem in utroque casu militet ratio.

Secunda, quid possit præterdere filia vel monasterium pro ea, quando renunciationi adjecta est clausula, *salva legali escheuta*.

- 1 Ad primam questionem respondetur affirmative, & hoc indubitatum esse quoad bona sita in terris, in quibus Religiosi ut plurimum sunt capaces successionis in communi: nam in Gallia, & in principatu Auriacensi, standum est consuetudini.
- 2 † Ratio autem conclusionis est, quia Religiosi, non obstante professione retinent omnia jura suarum & agnationis, & succedunt tanquam sui heredes, & monasterium habetur loco liberorum ipsius monachi: *§. sed & hoc præsentis, in authent. de sanctiss. Episcop. & in authent. nisi rogati, C. ad Trebell. & probatur in l. fin. Cod. de Episcop. & cleric. Ioan. Anton. Bellon. de iur. accrescend. cap. 7. §. 44. num. 58. & 59. Gomel. lib. 1. variar. resolut. cap. 3. num. 20. versic.*
- 3 Secundo notabiliter infero: † ubi dicit quod filius per ingressum Religionis eximitur à potestate patris, & suitate, in damnosis; sicut in utilibus, & commodis, quorum ratione censetur adhuc esse in potestate patris: per text. in l. Deo nobis; §. hoc etiam, versic. finali, C. de Episcop. & Cleric. quod etiam docet eod. lib. cap. 9. num. 10. Guillel. Benedic. in cap. Raynui. in verbo, & uxorem, in tractat. de success. ab intestat. num. 214. Emmanuel Rodicio. tom. 2. quæst. regular. quæst. 78. artic. 6.
- 4 Et propterea filius religiosus præteritus rumpit testamentum, seu ejus nomine monasterium; cum filius, non obstante ingressu, omnia jura filii teneat: Sanch. in præcept. Decal. lib. 7. c. 12. n. 10.
- 5 Et in propriis terminis, quod mortuis parentibus legitima filii acquiritur monasterio, seu Religioni bonorum capaci, probat Roderic. tom. 2. q. regul. 128. art. 1. Hieron. Roderic. quæst. regular. 89. num. 1. Claud. Bartandier de legitima, cap. 4. n. 26. Mantie. de conjectur. lib. 8. tit. 12. num. 34. & 35. in addit. nove impress. Francisc. de Bar y de success. lib. 1. §. num. 6. fol. 211. Acac. in tract. de privilegi. Parentum, privi. 14. part. 1. cap. 3. num. 66. & eadem parte, cap. 13. num. 7.
- 6 Et quod in genere de Religiosis dictum est, eodem modo statuendum est in Equitibus sancti Ioannis Hierosolymitani, qui sunt verè Religiosi; & quidquid acquirunt, Monasterio & Ordini acquirunt: sic sæpius de illis loquitur Rot. Roman. ut in decis. 333. sub n. 2. part. 2. recent. & restatur

Additio ad decis. 2. ejusdem Rotæ apud Burar. num. 20.

Et propterea isti Religiosi faciunt partem, quia 7 admittuntur ad partem, in supputatione legitimæ: Bart. in l. hujusmodi, §. si Titio & Marvio, num. 1. versic. Secunda, & ibi Angel. Iason, & Castrenf. de legat. 1. idem Iason conf. 6. n. 2. lib. 2. Boët. decis. 104. num. 5. & 6. Bellon. de iure accrescendi, c. 7. quæst. 6. num. 6. † Quod verum est, si agatur de monasterio 8 bonorum capaci: nam si bonorum incapax sit, tam in communi, quam in particulari, filia monasterium ingressa partem non facit, ex vetiori sententia, quam probat Bellon. de iur. accrescend. cap. 6. §. 6. ubi bene distinguit, sic explicando quod proponit Cyriac. controvers. 71. num. 5. & 7. ut partem faciat si profiteatur post mortem patris: Merlin. de legitima, lib. 1. tit. 4. quæst. 3. n. 33. & 42. † Et generali- 9 ter quod filia renuncians faciat numerum & partem in supputatione legitimæ, tradit Bellon. de iur. accresc. cap. 6. quæst. 14. n. 13. Quæ de re videndus Guid. Pap. decis. 295. Galerat. de renunciat. lib. 2. §. 5. num. 23. Grivell. decis. 24. Quæ filius explicat Bellon. de iur. accresc. dicto cap. 6. quæst. 6. & sequentibus. Iuxta cujus resolutiones quæ mox dicta sunt debent intelligi: & per Merlin. loco citato.

In secunda questione dubium facit quod deter- 10 minat Expilly arrest. 14. num. 6. ubi docet, filiam renunciantem bonis paternis vel maternis, reservata sibi legali escheuta, succedere in bonis patris vel matris, si intestati decederint, & per consequens videtur monasterium ex persona renunciantis succedere debere in bonis parentis, quando legalis escheuta reservata fuit in ipso actu renunciationis.

Sed tamen Doctores in contrariam abeunt sen- 11 tentiam, nempe quod stantibus masculis, præsumendum est, non ad alios fines procuratam fuisse à parentibus filiarum renunciationem, quam ut bona in familia & masculis conservarentur: Castrenf. in l. pactum dotale, sub n. 6. C. de collationibus, Gabriel conf. 135. num. 18. vol. 2. Honded. consil. 29. n. 79. vol. 1. Cyriac. controvers. 475. num. 2. Galerat. de renunciat. lib. 3. cap. 2. num. 44. Merlin. controvers. cent. 1. cap. 32.

Et licet doctrina illa vera sit generaliter dum 12 agitur de filia renunciante, multo magis obrinere debet quando agitur de renunciatione facta ex causa matrimonii spiritualis; illa siquidem censetur facta patri stipulanti, non solum in favorem masculorum fratrum, sed etiam in favorem aliarum sororum, ut congruentius nubere & dotari possint: & ideo tam fratres quam sorores hoc casu excludunt monasterium in successione ab intestato, propter parentum verisimilem intentionem: cum non sit probabile, ipsos voluisse præferre monasterium propriis liberis, & maxime masculis. † Vnde do- 13 ctrina Expilly non nocet, stante hac communi Doctorum resolutione: nec ipse loquitur de renunciatione facta propter ingressum monasterii, cum hæc controversia locum habere non possit in Gallia, ubi ex generali consuetudine monasteria non succedunt ab intestato: Et ideo non obstante reservatione legalis escheutæ, monasterium esse excludendum à successione intestati, stantibus liberis, decisum fuit in Senatu Gratiopolitano, apud Guid. Pap. decis. 192. necnon in Senatu Sabaudie apud Anton. Fabr. in suo Cod. lib. 2. tit. 3. de pæst. de finit. 12. & 24. ubi est decisio in propriis terminis, quam etiam sequitur Fontanell. de pact. nupt. claus. 9. gloss. unica, part. 1. num. 74. & 75. tom. 2. fol. no: hi

48 Petri Francisci de Tonluti Sanlegerii,

- mibi 601. Barty de success. lib. 1. tit. de pact. de non succedendo, num. 26. & 27. Papon. lib. 16. tit. 4. 14. arrest. 18. versio. le sixième est. ¶ Vbi dicitur clausulam illam reservationis legalis escheutæ, locum dumtaxat habere quando patens moritur, nullis aliis relicta liberis, sola relicta filia, quæ renunciavit, superstiti: Claud. le Brun in process. civil. lib. 2. tit. du mariage, versio. Nous avons cy-devant fait. fo. 15. 15. & 16. ¶ Add. ad Louet lictura R. n. 17. column. 9. in princip. versio. Que la cause contenant la reserve de nouvelle succession, & loyale escheute, n'operoit autre chose, si ce n'est, qu'advenant le predeceds des freres. la fille qui a renoncé peut succeder à son pere, à l'exclusion des heritiers collateraux. Guillel. Benedict. in cap. Raynuitus. de testament. in verbo duas habens filias, n. 197. & 298. Caterum si non fuisset reservata legalis escheuta, & renunciatio facta esset verbis amplissimis. addita stipulatione pro fratribus, & illorum heredibus & successoribus quibuscumque, hoc casu hæredes excluderent monasterium: ut in precedenti Rotæ Romanæ decisione fuit judicatum, superiori cap. inserta.

CAPVT CXLIV.

Verum unio beneficii fieri possit in favorem Monasterii, seu Convenus nondum fundati, autoritate Ordinarii, aut saltem Summi Pontificis. Quid juris de unione facta Seminario nondum erecto: & utrum legatum fieri possit Monasterio erigendo: & quid tunc fieri debeat de fructibus legatis. De consensu omnium patronorum in facienda unione requisito. Quid si agatur de iure patronatus Ecclesiastico. Quomodo cognoscatur ius patronatus gentilitium, in quo nemo præjudicare potest sequentibus gradibus, & alia ad materiam.

SUMMARYM.

1. Unio fieri potest futuro monasterio, seu nondum erecto.
2. Donatio fieri potest futuro monasterio ad effectum dotis illius.
3. Ius patronatus acquiritur ex fabricatione Ecclesie, statim ubi caput edificari.
4. Donatio, aut unio futuro collegio, seu monasterio facta, non potest in dubium revocari, quando intervenit autoritas Sedis Apostolicæ.
5. Unio fieri non potest futuro Seminario: Et quæ sit ratio differentia inter futurum monasterium, & futurum Seminarium, num. 6.
6. Legatum futuro monasterio non solum est validum, sed etiam fructus medii temporis convertendi sunt ad illius utilitatem.
7. Unio nulla est si non interveniat consensus patronorum.
8. A plianus locum habeat in patronis Ecclesiasticis.
9. Quando sunt plures patroni, unio nulla est, si omnium consensus non intervenit.
10. Unio sine consensu patroni Ecclesiastici est valida, si facta fuerit autoritate Summi Pontificis.

12. Patronus laicus sibi præjudicat, si intra quadringis iure à die scientiæ non reclamaverit ad effectum unionem, secundum sententiam Parisi, de qua videndi D. D. citati.
13. Legatus etiam potest unire, non adhibito consensu patroni Ecclesiastici.
14. In iure patronatus gentilitio antiquo, nemo potest præjudicare gradibus sequentibus: potest tamen si sit primus acquirens.
15. Vocatis suis ad ius patronatus, veniunt descendentes per prius, & collaterales per posterius.
16. Nullus si cum dictione, suos, adjecta sui iuris hæredes.
17. Observantia probat ius patronatus familiæ, sui gentilitium, si ad presentatio. em admissi iuribus consanguinei, exclusi heredibus.
18. Si presentationes facta fuerint in stirpes, præsumitur ius patronatus hereditarium; si vero in capita, præsumitur familiare.
19. In iure patronatus hereditario præjudicare potest unus sequentibus heredibus.

Cum fundatrix cuiusdam perpetuæ Capellaniæ disposuisset, quod ius patronatus ejusdem Capellaniæ pertineret ad eum quem ipsa nominaret, & ad suos consanguineos ipsius fundatricis, & ad operarios cuiusdam Ecclesiæ qui pro tempore eam tenebant; & tractaretur de unione ejusdem Capellaniæ pro fundatione cuiusdam conventus R. R. Patrum Minorum Ordinis sancti Francisci de Paula. Dubitatum fuit, utrum rectè fieri posset illa unio ad favorem monasterii nondum erecti: & utrum consensus omnium patronorum necessarius intervenire deberet ad validitatem hujusmodi unionis: Et utrum consensus ille interveniens præjudicaret successoribus in illo iure patronatus.

Dixi in primis, licet ageretur de monasterio nondum edificato, nihil minus in favorem monasterii capacis bonorum const. uendi unionem fieri posse, prout in effectu observatum fuerat in eadem provincia in favorem R. R. PP. Oratorum, necnon Societatis Iesu, cum nihil repugnet pro fabricando monasterio fundationem, aut unionem alicuius beneficii fieri posse, dummodo ab his stans: & recte beneficii uniti effectualiter convertantur ad usus, ut notat Gonzal. ad reg. 8. §. 5. gloss. 7. n. 7. & sequentibus, Gratian. discip. 3. §. 8. n. 8. ¶ Et fieri monasterio rectè donationem fieri posse probamus part. 1. benefic. quest. cap. 81. num. 1. Et licet aliqui hanc propositionem in dubium revocent, ut R. R. apud Merlin. decis. 837. n. 1. in fine; tamen contrarium omnino tenendum est, quando donatio facta fuit ad effectum dotis constituendæ pro fundatione monasterii nondum fabricati, & erecti: quod validè fieri potest, non solum quando donator, sed etiam donando & tradendo bona pro dote, non statim acquiritur Ecclesiæ, sed tunc demum quando fuerit edificata, aut saltem coeperit edificari: bene probat Garl. de benefic. part. 1. cap. 9. num. 49. ¶ Sicut edificanti Ecclesiæ, vel Capellam acquiritur statim ius patronatus, quando coepit edificari de consensu Ordinarii: quod tamen ius patronatus evanescit, si edificium non perficiatur: Garl. ibid. num. 45. & 46.

Præterea non solum donatio, sed etiam unio futuro Collegio, & Ecclesiæ, aut Monasterio fieri potest, quando sit autoritate Sedis Apostolicæ, ut superius in Rota decisum testatur B. lramin. ad Ludov. 11. decis. 5. §. 8. in fine, versio. illud ansepi.